

Verkennd natuuronderzoek Omzoming bedrijventerein Hoogewaard in Koudekerk aan den Rijn

Een oriënterend onderzoek in het kader van de
wet- en regelgeving voor natuur

Sweco Nederland B.V.
Onderwerp

Handelsregister 30129769
Verkennd natuuronderzoek
Omzoming bedrijventerrein
Hoogwaard in Koudekerk aan den
Rijn

Projectnummer

51001439

Klant

Gemeente Alphen aan den Rijn

Auteur

■■■■■■■■■■

Gecontroleerd door

■■■■■■■■■■

Datum

08-02-2023

Versie

C1.0

Vrijgegeven door

■■■■■■■■■■

Document referentie

rapport verkennd natuuronderzoek omzoming hoogwaard

Inhoudsopgave

Samenvatting	5
1. Inleiding	8
1.1 Aanleiding en doel	8
1.2 Kader van het onderzoek	8
1.3 Ligging projectgebied	8
1.4 Voorgenomen werkzaamheden	9
1.5 Toekomstige situatie	9
2. Wet natuurbescherming: Natura 2000-gebieden	10
2.1 Toetsingskader	10
2.2 Inventarisatie	11
2.3 Analyse van de mogelijke effecten	11
2.4 Conclusie van mogelijke effecten	11
3. Wet natuurbescherming: soortenbescherming	13
3.1 Toetsingskader	13
3.1.1 Soorten van de Vogelrichtlijn (artikel 3.1 e.v.)	13
3.1.2 Soorten van de Habitatrichtlijn (artikel 3.5 e.v.)	13
3.1.3 Andere soorten (artikel 3.10 e.v.)	13
3.1.4 Zorgplicht (artikel 1.11)	15
3.2 Methodiek	15
3.3 Bronnenonderzoek	15
3.4 Verkennend veldbezoek	16
3.5 Habitatgeschiktheidsbeoordeling	16
3.6 Analyse en toetsing van mogelijke effecten	16
3.7 Resultaten en effectanalyse	16
3.7.1 Planten	16
3.7.2 Vogels	17
3.7.3 Vleermuizen	18
3.7.4 Grondgebonden zoogdieren	20
3.7.5 Amfibieën en reptielen	20
3.7.6 Vissen	21
3.7.7 Ongewervelden	22
4. Natuurbeleidskaders	23
4.1 Inleiding	23
4.2 Toetsingskader	23
4.3 Natuurnetwerk Nederland	25
4.3.1 Inventarisatie	25
4.3.2 Analyse en toetsing effecten	26
4.4 Gemeentelijk beleid	27

5.	Conclusie	28
5.1	Wet natuurbescherming	28
5.1.1	Gebiedsbescherming	28
5.1.2	Soortbescherming	28
5.2	Natuurbeleidskaders	29
5.2.1	Provinciaal beleid	29
5.2.2	Gemeentelijk beleid	29
	Bronnen	30

Samenvatting

In onderstaande tabel is een samenvatting weergegeven van de conclusies, voortkomend uit voorliggend verkennend natuuronderzoek.

Wet natuurbescherming: gebiedsbescherming	Effecten	Nader veld- en/of effectenonderzoek	Nadere procedure/ mitigerende maatregelen
Natura 2000-gebieden	Geen, m.u.v. mogelijke toename aan stikstofdepositie tijdens de aanlegfase	AERIUS-berekening	Afhankelijk van de resultaten van de AERIUS-berekening moet een voortoets of passende beoordeling worden geschreven en/of een Wnb-vergunning worden verkregen.

Wet natuurbescherming: soortbescherming	Effecten	Nader veld- en/of effectenonderzoek	Nadere procedure/ mitigerende maatregelen
Planten	Geen	n.v.t.	n.v.t.
Vleermuizen	Verstoring door verlichting	Indien de verstoring niet voldoende kan worden gemitigeerd, is aanvullend onderzoek nodig	(Bouw)verlichting niet richten op omliggende groenstructuren tussen één uur voor zonsondergang en één uur na zonsopkomst in de periode maart tot en met oktober.
Grondgebonden zoogdieren	Zorgplicht	n.v.t.	Werkzaamheden die in de omgeving van het water plaatsvinden dienen (vissen en amfibieën) rustig te worden opgestart zodat eventueel aanwezige dieren kunnen vluchten. De mitigerende maatregelen dienen te worden opgenomen in een ecologisch werkprotocol.
Vogels	Geen	n.v.t.	n.v.t.
	Algemene broedvogels	n.v.t.	Verstorende werkzaamheden buiten het broedseizoen (15 maart – 15 juli) uitvoeren. Verstorende werkzaamheden voor het broedseizoen starten anders is eerst een broedvogelcontrole nodig.

Amfibieën	Geen	n.v.t.	Voorkomen dat projectgebied geschikt wordt voor rugstreeppad door het plaatsen van een amfibieënscherm of kuil en spoorvorming voorkomen. De mitigerende maatregelen dienen te worden opgenomen in een ecologisch werkprotocol.
	Zorgplicht	n.v.t.	Werkzaamheden die in de omgeving van het water plaatsvinden dienen (amfibieën) rustig te worden opgestart zodat eventueel aanwezige dieren kunnen vluchten. De mitigerende maatregelen dienen te worden opgenomen in een ecologisch werkprotocol.
Reptielen	Geen	n.v.t.	n.v.t.
Vissen	Zorgplicht	n.v.t.	Werkzaamheden die in de omgeving van het water plaatsvinden dienen (vissen) rustig te worden opgestart zodat eventueel aanwezige dieren kunnen vluchten. De mitigerende maatregelen dienen te worden opgenomen in een ecologisch werkprotocol.
Ongewervelden	Geen	n.v.t.	n.v.t.

Provinciaal beleid	Effecten	Nader veld- en/of effectenonderzoek	Nadere procedure/ mitigerende maatregelen
Natuurnetwerk Nederland	Geen	n.v.t.	n.v.t.
Ecologische verbindingszone	Geen	n.v.t.	n.v.t.
Belangrijke weidevogelleefgebied	Geen	n.v.t.	n.v.t.

Gemeentelijk beleid	Effecten	Nader veld- en/of effectenonderzoek	Nadere procedure/ mitigerende maatregelen
Groenbeleidsplan	Geen	n.v.t.	n.v.t.

1. Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

Gemeente Alphen aan den Rijn is van plan om het bedrijventerrein Hoogewaard te omzomen met bomen. Tevens is het plan om een watergang te baggeren die aansluit op het projectgebied.

Wanneer bij werkzaamheden beschermde plant- of diersoorten of beschermde gebieden in het geding kunnen zijn, dienen deze te worden getoetst aan de wet- en regelgeving voor natuur. Om inzichtelijk te maken of de kans bestaat dat dit het geval is bij de voorgenomen plannen, is dit verkennende onderzoek uitgevoerd.

1.2 Kader van het onderzoek

De voorgenomen ontwikkeling wordt getoetst aan de wet- en regelgeving voor natuur binnen de volgende kaders:

- Wet natuurbescherming (Wnb):
 - Natura 2000-gebieden;
 - soorten(bescherming);
 - houtopstanden.
- Provinciaal beleid:
 - Natuurnetwerk Nederland (NNN);
 - eventueel beschermde gebieden buiten het NNN.
- Gemeentelijk beleid.

Binnen huidig onderzoek wordt niet getoetst aan het bovengenoemde kader 'houtopstanden'. Aangezien het voor de voorgenomen werkzaamheden niet nodig is om bomen, bosschages of rijenbeplantingen te kappen, vellen of rooien, kan deze toetsing op voorhand worden uitgesloten. Indien onverwachts toch een van deze werkzaamheden moeten plaatsvinden, dient alsnog aan dit onderdeel te worden getoetst.

Het verkennend natuuronderzoek is erop gericht om een eerste inzicht te krijgen in de mogelijke effecten op beschermde natuurwaarden in en om het projectgebied en de mogelijke vervolgstappen die moeten worden genomen met betrekking tot aanvullend veldonderzoek, nader effectonderzoek en nadere procedures. Het verkennend onderzoek is de eerste stap in deze procedure. Op basis van het verkennend natuuronderzoek zullen mogelijk vervolgstappen moeten worden ondernomen.

1.3 Ligging projectgebied

Het projectgebied is gelegen op het bedrijventerrein Hoogewaard aan de J.G. van der Stoopweg op het in Alphen aan den Rijn, zie figuur 1. Een deel – het te beplanten deel – van het projectgebied is gelegen op een bedrijventerrein. De te baggeren watergang is gelegen in agrarisch gebied wat grenst aan het bedrijventerrein. Het bedrijventerrein wordt begrensd door een watergang, wat grenst aan het bedrijventerrein en aansluit op de te baggeren watergang. Langs de te baggeren watergang is een bomenrij aanwezig. Tevens is een bomenrij in het oosten van het projectgebied aanwezig.

Figuur 1. Topografische ligging projectgebied.

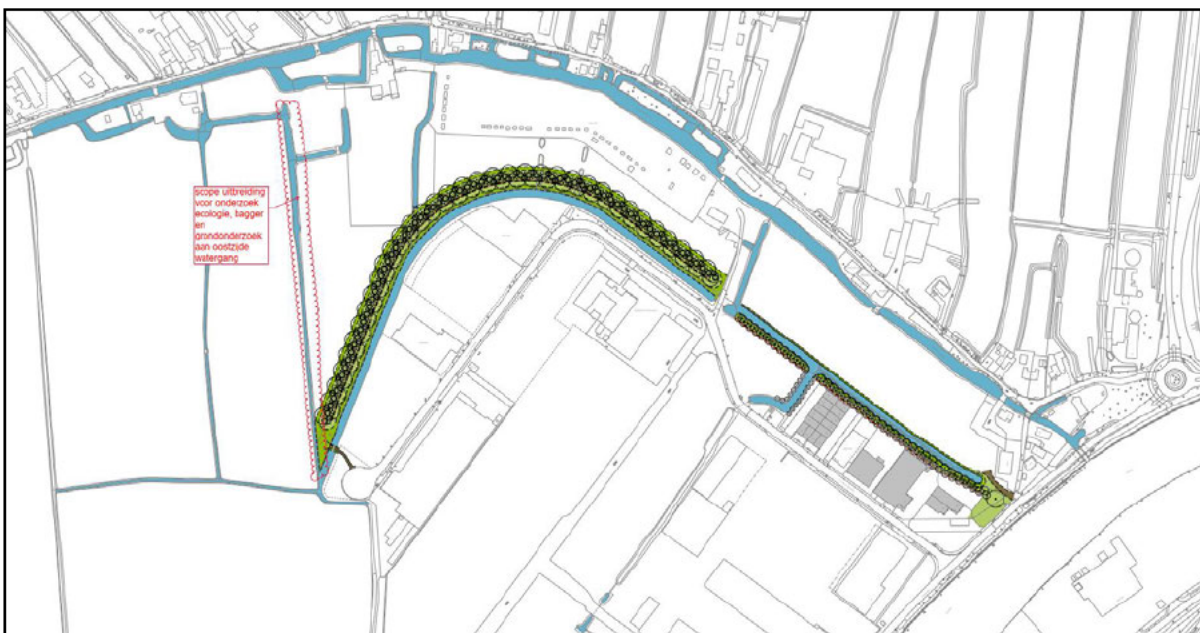
1.4 Voorgenomen werkzaamheden

De voorgenomen werkzaamheden bestaan uit:

- het baggeren van een watergang; en
- het planten van bomen langs een watergang.

1.5 Toekomstige situatie

In de toekomstige situatie blijft de gebaggerde watergang hetzelfde. Langs de watergang worden diverse bomen geplant, zie figuur 2.

Figuur 2. Toekomstige situatie en te baggeren watergang (binnen rode vak).

2. Wet natuurbescherming: Natura 2000-gebieden

2.1 Toetsingskader

Bescherming van Natura 2000-gebieden is geregeld in hoofdstuk 2 van de Wet natuurbescherming. Onder Natura 2000-gebieden vallen de gebieden die op grond van de Europese Vogelrichtlijn en/of Habitatrichtlijn zijn aangewezen. De essentie van het beschermingsregime voor deze gebieden is dat de duurzame instandhouding van soorten en habitats binnen de Europese Unie wordt gewaarborgd. Daarbij zijn er instandhoudingsdoelstellingen geformuleerd voor natuurlijke habitats en/of soorten. Dit kunnen behoudsdoelstellingen zijn voor habitats en leefgebieden van soorten die zich al op het gewenste niveau (kwalitatief en kwantitatief) bevinden of uitbreidings- en verbeterdoelstellingen voor habitats en leefgebieden van soorten die zich nog niet op het gewenste niveau bevinden. Om dit toetsbaar te maken, kent de Wet natuurbescherming (Wnb) een goedkeuringsvereiste voor plannen die significante gevolgen voor de betreffende gebieden zouden kunnen hebben (artikel 2.7, eerste lid, Wnb), en een vergunningsplicht voor projecten die significant negatieve gevolgen voor de betreffende gebieden zouden kunnen hebben (artikel 2.7, tweede lid, Wnb). De goedkeuring of de vergunning wordt alleen verleend wanneer voldoende zeker is dat de instandhoudingsdoelstellingen voor het betreffende Natura 2000-gebied niet in het geding zijn.

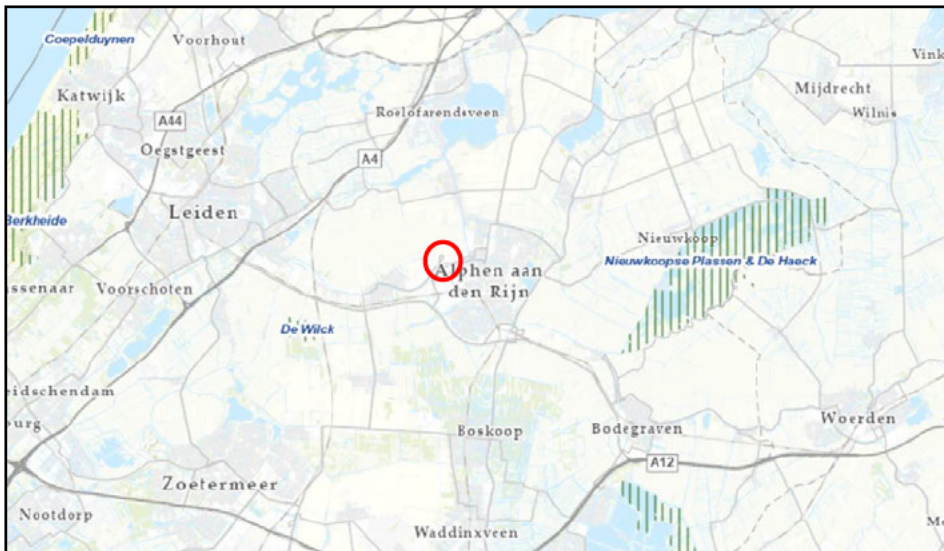
Wanneer significante gevolgen voor Natura 2000-gebieden op grond van een passende beoordeling niet kunnen worden uitgesloten, kan alleen goedkeuring aan het plan of een vergunning voor het project worden verleend indien de ADC-toets met succes doorlopen kan worden (artikel 2.8, vierde lid, Wnb). Dat betekent dat het project nodig is omwille van een dwingende reden van groot openbaar belang, er geen alternatief mag zijn met minder grote effecten op Natura 2000 en de nodige compenserende maatregelen worden getroffen.

In de navolgende paragrafen is verkend of er effecten op kunnen treden op Natura 2000-gebieden op basis van de ligging van het projectgebied en de reikwijdte van de effecten. Indien op basis van deze verkenning effecten niet op voorhand met zekerheid zijn uit te sluiten, kunnen de volgende vervolgstappen aan de orde zijn:

- Voortoets: geeft een aanwijzing over de mogelijke negatieve effecten van een plan of project op Natura 2000-gebieden. Uit de voortoets volgt ook welke vervolgstappen nodig zijn. Soms blijkt uit de voortoets dat er zeker geen significant negatieve effecten voor Natura 2000-gebieden zijn. Dan is er geen vergunningsplicht en de initiatiefnemer hoeft verder niets te doen. Als er wel mogelijke significant negatieve effecten zijn, volgt een passende beoordeling.
- Passende Beoordeling: beoordeling of significante gevolgen van het plan of project zijn uit te sluiten, rekening houdend met de instandhoudingsdoelstellingen. In een passende beoordeling mag rekening gehouden worden met mitigerende maatregelen. Als significante gevolgen niet zijn uit te sluiten, volgt een ADC-toets.
- ADC-toets: aangetoond dient te worden dat er geen alternatieven zijn met minder effecten, er sprake is Dwingende redenen van groot openbaar belang en in Compensatie is voorzien.

2.2 Inventarisatie

Voor de inventarisatie van Natura 2000-gebieden is gebruik gemaakt van de Natura 2000-kaart, zoals beschikbaar via het Nationaal Georegister. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is 'De Wilck'. Dit gebied ligt op ca. 5,4 kilometer ten zuidwesten van het projectgebied. Dit Natura 2000-gebied heeft echter geen stikstofgevoelige habitats. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied met stikstofgevoelige habitats betreft 'Nieuwkoopse Plassen & De Haack'. Dit gebied ligt op ca. 8,6 kilometer ten oosten van het projectgebied, zie figuur 3.

Figuur 3. Projectgebied t.o.v. Natura 2000-gebieden.

2.3 Analyse van de mogelijke effecten

De Natura 2000-gebieden liggen op ten minste 5,4 kilometer afstand van het projectgebied. Geluid en beweging die met werkzaamheden gepaard gaan, reiken tot enkele honderden meters ver. Gezien de afstand tot de Natura 2000-gebieden, zijn negatieve effecten van geluid en beweging op de instandhoudingsdoelstellingen op voorhand uit te sluiten. De werkzaamheden in het projectgebied resulteren niet in een oppervlakteverlies van het Natura 2000-gebied, evenmin veroorzaakt het versnippering voor aangewezen soorten, verontreiniging en verdroging. De werkzaamheden leiden niet tot verstoring door verlichting en door mechanische effecten.

Stikstofemissie kan optreden tijdens de aanlegfase, een toename is bij de gebruiksfase uitgesloten. Deze emissie kan zich verplaatsen over grote afstand en zodoende resulteren in stikstofdeposities in Natura 2000-gebieden met stikstofgevoelige habitattypen.

2.4 Conclusie van mogelijke effecten

Uit de analyse blijkt dat er een toename aan stikstofdepositie kan optreden. Een AERIUS-berekening is nodig om uitsluitel te geven over een eventuele toe- of afname aan stikstofdepositie tijdens de aanlegfase. Op basis van de resultaten van de AERIUS-berekening dient te worden bepaald of er aanvullend onderzoek naar de effecten van stikstofdepositie in de vorm van een

ecologische of passende beoordeling benodigd is, of dat het project zonder aanvullend onderzoek doorgang kan vinden.

3. Wet natuurbescherming: soortenbescherming

3.1 Toetsingskader

In de Wet natuurbescherming (Wnb) is soortbescherming opgedeeld in drie categorieën. Voor iedere categorie gelden verschillende verbodsbepalingen welke zijn vermeld in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wnb. Het betreft de volgende categorieën:

3.1.1 Soorten van de Vogelrichtlijn (artikel 3.1 e.v.)

- lid 1) het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen;
- lid 2) het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen;
- lid 3) het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben;
- lid 4) het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen;
- lid 5) het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

3.1.2 Soorten van de Habitatrichtlijn (artikel 3.5 e.v.)

- lid 1) het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen;
- lid 2) het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren;
- lid 3) het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen;
- lid 4) het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen;
- lid 5) het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

3.1.3 Andere soorten (artikel 3.10 e.v.)

- lid 1) onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - Onderdeel A. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - Onderdeel B. de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
 - Onderdeel C. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Voor *Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijnsoorten* geldt dat voortplantings- en rustplaatsen (inclusief functionele leefomgeving) van beschermde soorten niet opzettelijk verstoord of vernietigd mogen worden en dat exemplaren van beschermde soorten niet opzettelijk mogen worden gedood of verwond. In gebruik zijnde nesten van vogels zijn te allen tijde gedurende het broedseizoen beschermd.

Van een aantal vogelsoorten geniet de vaste rust- en verblijfplaats een aanvullende jaarronde bescherming. Deze soorten worden genoemd in een beleidsdocument dat onder de Flora- en faunawet is opgesteld¹. Ook onder Wet natuurbescherming is deze lijst van kracht, maar provincies hebben de mogelijkheid deze aan te passen.

Voor de provincie Zuid-Holland geldt de reguliere landelijke lijst. Soorten waarvan de nesten altijd jaarrond beschermd zijn, zijn de volgende: boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, oehoe, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespandief en zwarte wouw. Van een aantal andere soorten zijn de nesten enkel beschermd als er onvoldoende alternatieven zijn.

Voor *Andere beschermde soorten* geldt dat voortplantingsplaatsen en rustplaatsen (inclusief functionele leefomgeving) van beschermde soorten niet (opzettelijk) vernietigd mogen worden en dat exemplaren van beschermde soorten niet (opzettelijk) mogen worden gedood of verwond.

Verbodsbepalingen ten aanzien van de verstoring zijn niet van toepassing op deze soorten. Ten aanzien van de *andere beschermde soorten* geldt dat het bevoegd gezag (provincies c.q. ministerie van LNV) de vrijheid hebben om soorten binnen deze categorie vrij te stellen van de verbodsbepalingen uit artikel 3.10 Wet natuurbescherming.

Met artikel 3.10 van deze wet wordt het mogelijk gemaakt om die bescherming op te heffen om redenen die onder meer verband houden met ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden of verband houden met onder meer het bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, drinkwaterleidingen en infiltratiekanalen ten behoeve van drinkwaterproductie, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer. Met artikel 8.1 van de verordening uitvoering Wet natuurbescherming van provincie Zuid-Holland wordt een dergelijke vrijstelling gegeven. De diersoorten waarop de vrijstelling ten behoeve van ruimtelijke ingrepen ziet, worden genoemd in tabel 1.

Voor beschermde soorten die niet zijn vrijgesteld en de voorgenomen activiteiten strijdig zijn met de bepalingen in de wet, geldt een ontheffingsplicht. Deze kan alleen worden verleend, indien de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is. Voor vogels geldt in afwijking hierop dat voor verstoring geen ontheffing nodig is, indien de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is. Het is ook mogelijk om voor beide categorie soorten te werken volgens een goedgekeurde gedragscode die is afgestemd op de nieuwe wet. Er is dan geen ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming nodig.

¹ Rijksdienst voor Ondernemend Nederland. Indicatieve lijst jaarrond beschermde vogelnesten, te downloaden via [Lijst jaarrond beschermde nesten \(rvo.nl\)](https://rijksdienstvoorondernemendnederland.nl/indicatieve-lijst-jaarrond-beschermde-vogelnesten)

Tabel 1 Vrijgestelde soorten in Zuid-Holland (Provincie Zuid-Holland 2022)

<i>Zoogdieren</i>		<i>Amfibieën</i>
Aardmuis	Huisspitsmuis	Bastaardkikker
Bosmuis	Konijn	Bruine kikker
Bunzing	Ree	Gewone pad
Dwergmuis	Rosse woelmuis	Kleine watersalamander
Dwergspitsmuis	Veldmuis	Meerkikker
Egel	Vos	
Gewone bosspitsmuis	Wezel	
Haas	Woelrat	
Hermelijn		

3.1.4 Zorgplicht (artikel 1.11)

Naast bovengenoemde verbodsartikelen bevat de Wnb een algemeen geldende zorgplicht. Deze zorgplicht is te allen tijde van toepassing en geldt ook voor niet beschermde flora en fauna:

- lid 1) Eenieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
- lid 2) De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat eenieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
 - Onderdeel A. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
 - Onderdeel B. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
 - Onderdeel C. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.

3.2 Methodiek

Dit hoofdstuk beschrijft de methodieken die gehanteerd zijn in het gehele proces van het verkennend natuuronderzoek. In de navolgende paragrafen wordt het bronnenonderzoek, veldonderzoek en gegevensverwerking verder gespecificeerd. De inventarisatie betreft een onderzoek naar de actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten in het projectgebied. Hierbij maken we onderscheid tussen het bronnenonderzoek, oriënterend veldbezoek, habitatsgeschiktheidsbeoordeling en een analyse en toetsing van mogelijke effecten.

3.3 Bronnenonderzoek

Middels het bronnenonderzoek is een eerste inzicht verkregen over de verspreiding van beschermde soorten in en rondom het projectgebied. Voor dit overzicht is de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd, er is gekeken voor de periode 2017-2023.

3.4 Verkennend veldbezoek

Het verkennend veldbezoek heeft plaats gevonden op 12 december 2022 door een ecooloog van Sweco. De omstandigheden bij aanvang van het veldbezoek waren: onbewolkt, windkracht van 2 Bft, droog en een temperatuur van 1 °C.

3.5 Habitatgeschiktheidsbeoordeling

Op basis van een oriënterend veldbezoek is de geschiktheid van biotopen voor beschermde soorten beoordeeld. Deze beoordeling brengt samen met het bronnenonderzoek de beschermde soorten(-groepen) in beeld die in het onderzoeksgebied (kunnen) voorkomen. Bovendien is gecontroleerd op aanwezigheid van andere beschermde soorten welke mogelijk niet in het bronnenonderzoek naar voren zijn gekomen.

3.6 Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Op basis van het bronnenonderzoek en de habitatgeschiktheidsbeoordeling wordt een inschatting gemaakt in hoeverre de te verwachten soort(-groepen) en/of het geschikte biotoop beïnvloed kan worden door de voorgenomen activiteit. Op basis van deze analyse wordt geconcludeerd voor welke soort(-groepen) er nader (veld)onderzoek nodig is en of eventueel een ontheffingsplicht in het kader van de Wet natuurbescherming van toepassing is. Het onderzoek beperkt zich tot de Wnb beschermde planten- en diersoorten. Niet-beschermde Rode Lijst-soorten die in het onderzoeksgebied (kunnen) voorkomen, worden niet in het onderzoek betrokken.

3.7 Resultaten en effectanalyse

3.7.1 Planten

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

De NDFF toont waarnemingen van de volgende beschermde soorten in de omgeving van het projectgebied: brave hendrik en Kartuizer anjer.

Brave hendrik staat op beschutte, zonnige, warme plaatsen op vochtige, zeer voedselrijke, vooral stikstofrijke, omgewerkte grond, die vaak met organisch materiaal bemest is. Ze werd en wordt aangetroffen bij mesthopen en beerputten van boerderijen, op begraafplaatsen, in bermen, op braakliggende grond langs heggen en oude muren, op humusrijke ruigten en soms in akkers. Ze kwam verspreid voor in Nederland maar had haar bastions in de Betuwe en in Zuid-Limburg. Ze is het slachtoffer geworden van de overal sterk verbeterde hygiënische werkwijzen en is in heel Europa sterk achteruit gegaan, behalve in het hooggebergte. Sinds 1950 is ze nog slechts op een aantal plaatsen gezien en wordt ze de laatste jaren alleen nog min of meer bestendig gevonden in Camerig (bij Epen) in Zuid-Limburg (verspreidingsatlas.nl).

Kartuizer anjer staat op zonnige, warme en droge, matig voedselarme en uitgesproken stikstofarme, basenrijke en vaak kalkhoudende grond (al of niet lemig zand en mergel) en ook op stenige plaatsen). Ze groeit in schrale- en kalkgraslanden, in bossages langs bermen en dijken en op leistenhellingen en zandsteenrotsen. De plant stamt oorspronkelijk uit Zuid- en Midden-Europa. Haar areaal reikt noordelijk tot in België met voorposten in Nederland en op de Noord-Friese Waddeneilanden, ze wordt echter ook uitgezaaid. De soort kwam vroeger voor aan de oostrand van het IJsseldal, waar rivierafzettingen grenzen

aan Pleistocene zandgronden. De laatste vondst dateert alweer uit 1972. Ook in Zuid-Limburg zijn meerdere malen exemplaren aangetroffen (o.a. in 1978). Karthuizer anjer is waarschijnlijk zeer sterk achteruit gegaan door bemesting (verspreidingsatlas.nl).

Het projectgebied is niet geschikt voor beschermde soorten planten. Beschermde soorten komen voornamelijk voor in stabiele (voedselarme) habitattypen, zoals duinen, heiden en venen. Dergelijk habitat is niet binnen het projectgebied aanwezig.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Op basis van de aanwezige planten en het gebruik van het projectgebied wordt uitgesloten dat er beschermde planten aanwezig zijn in het projectgebied. Aanvullend onderzoek naar de aan- dan wel afwezigheid van beschermde planten is niet nodig. Ook is een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming met betrekking tot planten niet nodig.

3.7.2 Vogels

Vogels met jaarrond beschermde nesten zijn ingedeeld in 5 categorieën, waarbij de nesten van categorie 1- tot en met 4-soorten altijd jaarrond beschermd zijn. Categorie 5-soorten hebben enkel een jaarrond beschermd nest wanneer er een zwaarwegend ecologisch belang is om het nest wel jaarrond te beschermen.

Vogels met jaarrond beschermde nesten (cat. 1 - 4)

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

De NDFF toont waarnemingen van de boomvalk, buizerd, gierzwaluw, havik, huismus, kerkuil, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil en wespandief.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Op het bedrijventerrein zijn geen bomen aanwezig. Langs de te baggeren watergang is een rij grote bomen aanwezig. Binnen het projectgebied zijn geen gebouwen aanwezig waardoor de aanwezigheid van nesten van gebouwbewonende soorten zoals gierzwaluw, huismus, kerkuil, slechtvalk en steenuil op voorhand is uitgesloten. Ook maakt het projectgebied (bedrijventerrein en watergang) geen onderdeel uit van een leefgebied van genoemde soorten. In verband met de afwezigheid van nestplaatsen en leefgebied in het projectgebied is een negatief effect derhalve ook uitgesloten. Nader onderzoek en het aanvragen van een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming voor de genoemde soorten is niet nodig.

In de bomenrij langs de watergang zijn geen nesten gevonden die gebruikt kunnen worden door boombewonende soorten zoals boomvalk, buizerd, havik, ransuil, roek, sperwer en wespandief. Ook maakt het projectgebied (bedrijventerrein en watergang) geen onderdeel uit van een leefgebied van genoemde soorten. In verband met de afwezigheid van nestplaatsen en leefgebied in het projectgebied is een negatief effect derhalve ook uitgesloten. Nader onderzoek en het aanvragen van een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming voor de genoemde soorten is niet nodig.

Vogels met (potentieel) jaarrond beschermde nesten (cat. 5)

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

De NDFF toont waarnemingen van de blauwe reiger, boerenzwaluw, bonte vliegenvanger, bosuil, boomklever, boomkruiper, ekster, gekraagde roodstaart,

grauwe vliegenvanger, groene specht, grote bonte specht, grote gele kwikstaart, huiszwaluw, ijsvogel, kleine bonte specht, koolmees, oeverzwaluw, ooievaar, pimpelmees, spreeuw, tapuit, torenvalk, zeearend zwarte kraai, zwarte mees, zwarte roodstaart in en in de directe omgeving van het projectgebied.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Voor soorten, zoals koolmees en pimpelmees zijn er in de bomen en groen in de omgeving mogelijkheden om te broeden. De bomen langs de watergang zijn potentieel geschikt voor de zwarte kraai en ekster, deze soorten kunnen wel in de omgeving broeden. Ook voor de blauwe reiger blijft er voldoende alternatief over. Een negatief effect op het aanbod nestlocaties voor alle genoemde soorten is niet aan de orde.

Aanvullend onderzoek naar de aan- dan wel afwezigheid van vogels met een jaarrond beschermd nest is niet noodzakelijk. Broedende vogels zijn tijdens het broeden beschermd, nesten mogen niet vernietigd of verstoord worden. Voorafgaand aan de versturende werkzaamheden binnen het broedseizoen (circa half maart tot half juli), is het uitvoeren van een broedvogelcontrole noodzakelijk. Werkzaamheden in de periode augustus t/m februari kunnen zonder aanvullende broedvogelcontroles plaatsvinden.

Overige broedvogels

Langs de oevers en op het water in de watergangen en in water kunnen de waterhoen, meerkoet, krakeend, wilde eend en knobbelzwaan gaan broeden. In de bomenrij die grenst aan de watergang kunnen vogels broeden als houtduif. Alle in Nederland broedende vogels zijn tijdens het broeden beschermd. Voorafgaand aan de versturende werkzaamheden binnen het broedseizoen (circa half maart tot half juli), is het uitvoeren van een broedvogelcontrole noodzakelijk. De Wnb erkent officieel geen broedseizoen. Er zijn soorten die al (ver) voor half maart kunnen en/of beginnen met broeden, zoals houtduif, bosuil (december/januari) en blauwe reiger (februari/maart). In de Wnb is aangegeven dat van belang is of een broedende vogel aanwezig is. Werkzaamheden in de periode augustus t/m februari kunnen zonder aanvullende broedvogelcontroles plaatsvinden. De mitigerende maatregelen dienen te worden opgenomen in een ecologisch werkprotocol.

3.7.3 Vleermuizen

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

De NDFF toont waarnemingen van de gewone dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis en ruige dwergvleermuis in de omgeving van het projectgebied. Daarnaast worden tevens de watervleermuis verwacht in en in de omgeving van het onderzoeksgebied. Overige soorten worden op basis van hun verspreiding uitgesloten.

Vaste rust- en voorplantingsplaatsen

Vaste rust- en voorplantingsplaatsen van vleermuizen zijn op basis van de keuze in verblijfplaatsen globaal in twee soorten te verdelen: soorten die hun verblijfplaats in gebouwen hebben en vleermuizen die hun verblijfplaats in bomen hebben.

Gebouwbewonende vleermuizen

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

Gebouwbewonende soorten, zoals de gewone dwergvleermuis, ruige

dwergvleermuis en laatvlieger hebben hun verblijfplaatsen in allerlei kleine holten in gebouwen, zoals in een spouwmuur en achter gevelbetimmering.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten vaste rust- en verblijfplaatsen

Binnen het projectgebied zijn geen geschikte bouwwerken aanwezig voor gebouwbewonende vleermuizen. Een negatief effect op vaste rust- en voortplantingsplaatsen van gebouwbewonende soorten is hiermee uitgesloten.

Boombewonende vleermuizen

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

Boombewonende vleermuizen, zoals de watervleermuis, ruige dwergvleermuis en rosse vleermuis hebben hun verblijfplaatsen onder ander in holtes en achter loszittende bast in bomen. Er zijn geen bomen aanwezig binnen het projectgebied, wel grenst aan de te baggeren watergang een bomenrij.

De bomen grenzend aan de watergang zijn potentieel geschikte bomen aanwezig en kunnen de werkzaamheden tot verstoring leiden bij verblijfplaatsen van boombewonende soorten indien er gebruik wordt gemaakt van bouwverlichting.

Het is nodig om mitigerende maatregelen te treffen om verstoring (Wnb art. 3.5 lid 2) – in het geval van het gebruik van (bouw)verlichting tijdens de werkzaamheden – op mogelijke verblijfplaatsen van vleermuizen te voorkomen. Dit kan door (bouw)verlichting niet te richten op omliggende groenstructuren c.q. bomen tussen één uur voor zonsondergang en één uur na zonsopkomst in de periode maart tot en met oktober. Wanneer deze methode niet kan worden toegepast, is nader onderzoek naar verblijfplaatsen noodzakelijk en mogelijk een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming nodig. De mitigerende maatregelen dienen te worden opgenomen in een ecologisch werkprotocol.

Foerageergebied en vliegroutes

Naast verblijfplaatsen zijn ook foerageergebieden en vliegroutes van vleermuizen beschermd, indien deze van essentieel belang zijn voor het functioneren van een lokale populatie. Verschillende soorten vleermuizen maken gebruik van lijnvormige elementen, zoals bomenrijen, watergangen en houtwallen, om te navigeren en ter beschutting tegen wind. Routes die regelmatig en door meerdere individuen gebruikt worden, noemen we een vliegroute. Vliegroutes zijn nodig voor vleermuizen om zich te kunnen verplaatsen van verblijfplaats naar foerageergebied en vice versa.

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

De watergangen in het projectgebied zijn mogelijk geschikt als foerageergebied en de lijnvormige structuren zoals watergangen en bomenrij als vliegroute.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Het projectgebied en de directe omgeving zijn mogelijk geschikt als foerageergebied en vliegroute voor vleermuizen zoals de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en watervleermuis. Nader onderzoek naar foerageergebieden en vliegroutes is niet nodig indien de effecten voldoende kunnen worden gemitigeerd.

Het is nodig om mitigerende maatregelen te treffen om verstoring (Wnb art. 3.5 lid 2) in het geval van het gebruik van (bouw)verlichting tijdens de werkzaamheden op mogelijke foerageergebieden en vliegroutes van vleermuizen te voorkomen. Dit kan door (bouw)verlichting niet te richten op omliggende watergangen en groenstructuren tussen één uur voor

zonsondergang en één uur na zonsopkomst in de periode maart tot en met oktober. Wanneer deze methode niet kan worden toegepast, is nader onderzoek naar foerageergebieden en vliegroutes noodzakelijk en mogelijk een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming nodig. De mitigerende maatregelen dienen te worden opgenomen in een ecologisch werkprotocol.

3.7.4 Grondgebonden zoogdieren

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

De NDFF toont waarnemingen van de bosmuis, bunzing, dwergmuis, egel, haas, hermelijn, huisspitsmuis, konijn, rosse woelmuis, veldmuis, vos, wezel en woelrat. Alle genoemde soorten zijn vrijgesteld in de provincie Zuid-Holland. Andere beschermde soorten worden op basis van het aanwezige habitat en hun verspreiding niet verwacht. Wel is het projectgebied geschikt voor algemene (vrijgestelde) soorten als haas, veldmuis, rosse woelmuis en woelrat.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Op basis van het aanwezige habitat in het projectgebied wordt uitgesloten dat er beschermde zoogdieren aanwezig zijn in het projectgebied. Aanvullend onderzoek naar de aan- dan wel afwezigheid van beschermde zoogdieren is niet nodig. Ook is een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming met betrekking tot grondgebonden zoogdieren niet nodig.

Wel dient tijdens de werkzaamheden in het kader van de zorgplicht rekening te worden gehouden met aanwezige zoogdieren. Voor alle inheemse Nederlandse soorten is altijd de zorgplicht van toepassing. Dit betekent dat werkzaamheden die nadelig kunnen zijn voor dieren en planten, in redelijkheid zo veel als mogelijk worden nagelaten, of maatregelen worden genomen om onnodige schade aan dieren en planten te voorkomen.

In een ecologisch werkprotocol, waarvoor als basis een goedgekeurde gedragscode gebruikt kan worden, wordt praktische invulling aan de zorgplicht gegeven. Dit kan door de werkzaamheden altijd vanaf een kant op te starten, zodat aanwezige dieren kunnen vluchten en door te werken buiten de kwetsbare periode. De mitigerende maatregelen dienen te worden opgenomen in een ecologisch werkprotocol.

3.7.5 Amfibieën en reptielen

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

De NDFF toont waarnemingen van de bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad, groene kikker (spec.), kleine watersalamander, meerkikker, ringslang en rugstreeppad in en in de omgeving van het projectgebied. De soorten bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad, groene kikker (spec.), kleine watersalamander en meerkikker zijn vrijgesteld in de provincie Zuid-Holland.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

De ringslang is vooral aanwezig in drie min of meer gescheiden kernen die in een ruim gebied rondom het IJsselmeer liggen. De belangrijkste populaties bevinden zich in Noord-Holland, Utrecht, Gelderland, Overijssel, Drenthe en Friesland. De ringslang is gebonden aan waterrijke habitats. Deze liggen veelal op zandgronden en op de overgangen van zandgrond naar veen- en kleigronden. Grote oppervlaktes laag gelegen, nat gebied worden gemeden, omdat de soort daar vaak niet alle stadia van zijn levenscyclus kan doorlopen.

Met name de ontwikkeling van de eieren en de overwintering vormen in polders een probleem (ravon.nl).

Binnen het projectgebied is geen geschikt habitat voor de ringslang aanwezig. Ook de te baggeren watergang vormt geen geschikt leefgebied voor de ringslang in verband met de afwezigheid van geschikte locaties waar de ringslang zich kan voortplanten (broeihopen) of kan overwinteren.

De rugstreeppad kent in Nederland drie belangrijke verspreidingskernen: de duinen, het rivierengebied en delen van de polders in Noord-Holland, Zuid-Holland, Zeeland en de Noordoostpolder. Op de hogere zandgronden komt de soort ook voor, maar in een minder dicht verspreidingspatroon dan in de genoemde verspreidingskernen. Voor de voortplanting is de rugstreeppad afhankelijk van ondiepe wateren, die vrij snel opwarmen. Vaak wordt gebruik gemaakt van tijdelijke poeltjes en plassen, maar ook slootjes en vennen kunnen geschikt zijn (ravon.nl).

Binnen het projectgebied is geen geschikt habitat zoals vergraafbaar zand, overwinteringslocaties en voortplantingswateren voor de rugstreeppad aanwezig.

Aanvullend onderzoek naar de aan- dan wel afwezigheid van beschermde amfibieën en reptielen is niet nodig. Ook is een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming met betrekking tot grondgebonden zoogdieren niet nodig. Wel dienen mitigerende maatregelen genomen te worden om te voorkomen dat het projectgebied tijdens het planten van de bomen geschikt wordt voor de rugstreeppad. Dit kan worden voorkomen door het plaatsen van een amfibieënscherm of voorkomen dat er kuilen en/of ruisporen ontstaan waarin (tijdelijk) voortplantingswater ontstaat. Indien dit gebeurd moeten de werkzaamheden worden gestaakt en door een ecooloog worden beoordeeld. Men kan dit voorkomen door aan het eind van iedere werkdag de kuilen en ruisporen weer te egaliseren waardoor er geen plassen kunnen ontstaan. Mitigerende maatregelen moeten worden uitgewerkt in een ecologisch werkprotocol.

Tijdens de werkzaamheden dient in het kader van de zorgplicht rekening te worden gehouden met aanwezige amfibieën. Voor alle inheemse Nederlandse soorten is altijd de zorgplicht van toepassing. Dit betekent dat werkzaamheden die nadelig kunnen zijn voor dieren en planten, in redelijkheid zo veel als mogelijk worden nagelaten, of maatregelen worden genomen om onnodige schade aan dieren en planten te voorkomen.

In een ecologisch werkprotocol, waarvoor als basis een goedgekeurde gedragscode gebruikt kan worden, wordt praktische invulling aan de zorgplicht gegeven. Dit kan door de werkzaamheden altijd vanaf een kant op te starten, zodat aanwezige dieren kunnen vluchten en door te werken buiten de kwetsbare periode. De mitigerende maatregelen dienen te worden opgenomen in een ecologisch werkprotocol.

3.7.6 Vissen

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

Uit de NDFF blijkt dat in het projectgebied geen beschermde vissen voorkomen. Het projectgebied is niet geschikt voor beschermde soorten vissen. Beschermde soorten komen voornamelijk voor in habitattypen zoals kustgebieden en rivieren en beken. Dergelijk habitat is niet binnen het

projectgebied aanwezig. Wel is het projectgebied geschikt voor algemeen voorkomende soorten zoals tiendoornige stekelbaars, ruisvoorn, baars, kleine modderkruiper en bittervoorn.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Op basis van het aanwezige habitat in het projectgebied wordt uitgesloten dat er beschermde vissen aanwezig zijn in het projectgebied. Aanvullend onderzoek naar de aan- dan wel afwezigheid van beschermde vissen is niet nodig. Ook is een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming met betrekking tot vissen niet nodig.

Wel dient tijdens de werkzaamheden in het kader van de zorgplicht rekening te worden gehouden met aanwezige vissen. Voor alle inheemse Nederlandse soorten is altijd de zorgplicht van toepassing. Dit betekent dat werkzaamheden die nadelig kunnen zijn voor dieren en planten, in redelijkheid zo veel als mogelijk worden nagelaten, of maatregelen worden genomen om onnodige schade aan dieren en planten te voorkomen.

In een ecologisch werkprotocol, waarvoor als basis een goedgekeurde gedragscode gebruikt kan worden, wordt praktische invulling aan de zorgplicht gegeven. Dit kan door de werkzaamheden altijd vanaf een kant op te starten, zodat aanwezige dieren kunnen vluchten en door te werken buiten de kwetsbare periode. De mitigerende maatregelen dienen te worden opgenomen in een ecologisch werkprotocol.

3.7.7 Ongewervelden

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

De NDFF toont waarnemingen van de grote vos in de omgeving van het projectgebied.

De grote vos komt voor in vochtige, open bossen, bosranden, boomgaarden en andere plekken met grote vrijstaande bomen. Ook zwerfende individuen worden vooral in een bosrijke omgeving gevonden. De vlinders zijn vooral te vinden op warme, zonnige, open maar beschutte plaatsen. Ook moeten er geschikte plaatsen zijn om te overwinteren, zoals holle bomen of stapels hout (vlinderstichting.nl).

Beschermde ongewervelden komen voornamelijk voor in stabiele (voedselarme) habitattypen, zoals duinen, heiden en venen. Dergelijk habitat is niet binnen het projectgebied aanwezig.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Op basis van de aanwezige waardplanten en het gebruik van het projectgebied wordt uitgesloten dat er beschermde vlinders aanwezig zijn in het projectgebied. Aanvullend onderzoek naar de aan- dan wel afwezigheid van beschermde ongewervelden is niet nodig. Ook is een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming met betrekking tot ongewervelden niet nodig.

4. Natuurbeleidskaders

4.1 Inleiding

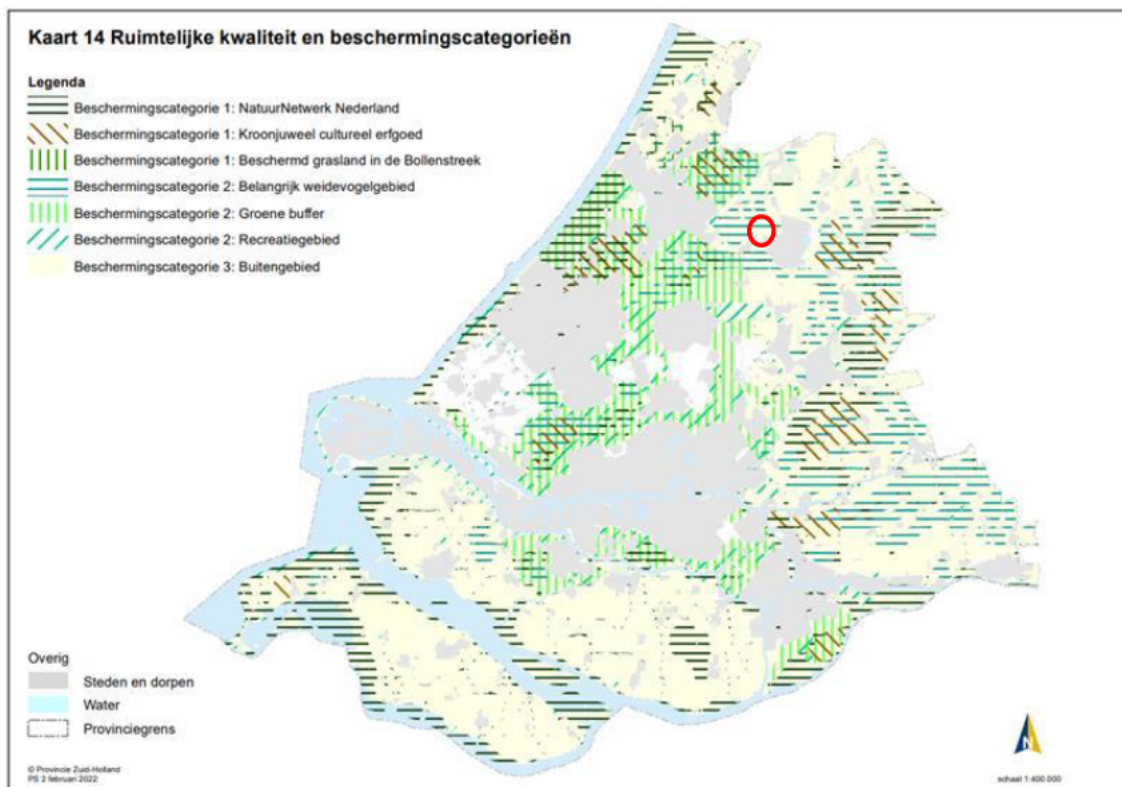
Het beleidskader van de overheid dat niet in de Wet natuurbescherming is vastgelegd, bestaat uit:

- Provinciaal beleid:
 - Natuurnetwerk Nederland (NNN);
 - Gebieden buiten het NNN (Graslanden bollenstreek, Weidevogelgebied en Groene buffer).
- Gemeentelijk beleid.

4.2 Toetsingskader

De regels omtrent ruimtelijke kwaliteit waarvan gebieden met natuurwaarden een onderdeel zijn is in de provincie Zuid-Holland is vastgelegd in de provinciale omgevingsverordening 2022 (Provincie Zuid-Holland, 2022), artikel 6.9. Er zijn drie beschermingscategorieën waarvan categorie 1 en 2 van belang zijn in het kader van gebieden met natuurwaarden.

1. Een bestemmingsplan voor een gebied met beschermingscategorie 1, zijnde Natuur Netwerk Nederland of Beschermd grasland in de Bollenstreek, kan slechts ontwikkelingen mogelijk maken die vallen onder de noemer inpassen en die in overeenstemming zijn met de artikelen 6.9e of 6.9f.
2. Een bestemmingsplan voor een gebied met beschermingscategorie 2, zijnde Belangrijk weidevogelgebied of Groene buffer, kan in beginsel slechts ontwikkelingen mogelijk maken die vallen onder de noemer inpassen of aanpassen en die in overeenstemming zijn met de artikelen 6.9c of 6.9d.
3. Een bestemmingsplan voor een gebied met beschermingscategorie 3, zijnde Buitengebied, kan ontwikkelingen mogelijk maken die vallen onder noemer inpassen, aanpassen of transformeren en die in overeenstemming zijn met artikel 6.9a (landschappelijke inpassing van het plan).

Figuur 4. Ligging van de gebieden binnen de drie beschermingscategorieën (provincie Zuid-Holland, 2022).

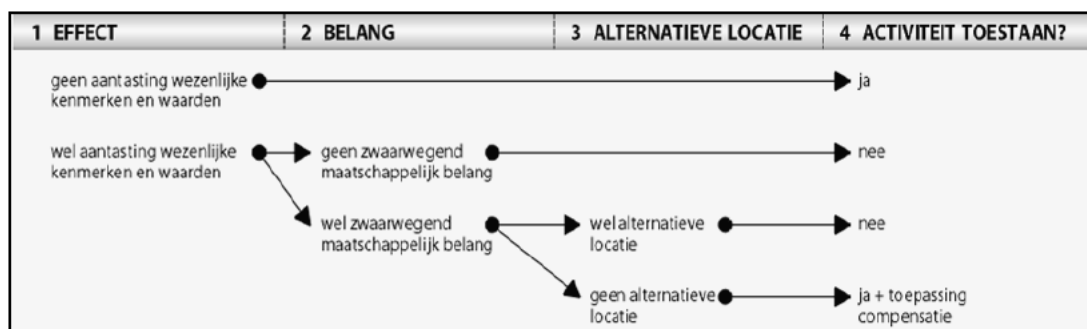
Er zijn daarmee 4 typen beschermde gebieden aan te wijzen:

1. *Natuurnetwerk Nederland (cat. 1)*
Een bestemmingsplan voor een locatie binnen het Natuurnetwerk Nederland, onderverdeeld in bestaande en nieuwe natuur, waternatuurgebied en ecologische verbinding, wijst geen bestemmingen aan die de instandhouding en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van deze gebieden significant beperken, of leiden tot een significante vermindering van de oppervlakte, kwaliteit of samenhang van die gebieden.
2. *Graslanden Bollenstreek (cat. 1)*
Een bestemmingsplan voor een locatie binnen graslanden Bollenstreek kan voorzien in een ruimtelijke ontwikkeling mits die ontwikkeling een aantoonbare meerwaarde heeft voor de ruimtelijke kwaliteit van de graslanden.
3. *Weidevogelgebied (cat. 2)*
Een bestemmingsplan voor een locatie binnen belangrijk weidevogelgebied kan slechts voorzien in een ruimtelijke ontwikkeling voor zover de ontwikkeling en de zo nodig daarmee in samenhang te nemen maatregelen als bedoeld artikel 6.9, zevende lid, geen significante aantasting tot gevolg heeft van de wezenlijke kenmerken en waarden van het weidevogelgebied.

4. Groene buffer (cat. 2)

Een bestemmingsplan voor een locatie binnen groene buffers kan voorzien in een ruimtelijke ontwikkeling voor zover dit geen grootschalige ontwikkelingen behelzen en de bufferfunctie blijkens een afdoende motivering niet onevenredig wordt verstoord.

De afweging voor ruimtelijke ingrepen in beschermingscategorie 1 en 2 gaat volgens het 'nee, tenzij-principe' (figuur 5). Ingrepen met een significant negatieve invloed op de wezenlijke kenmerken en waarden mogen niet plaatsvinden, tenzij er sprake is van een zwaarwegend maatschappelijk belang en indien er geen alternatieven zijn. Indien bij een ingreep schade wordt aangericht aan een NNN-gebied, dan dient dit in ieder geval gemitigeerd te worden. De resteffecten aan verlies van kwaliteit en/of oppervlakte dienen te worden gecompenseerd. Daarnaast kan salderen van positieve en negatieve effecten op het NNN uitkomst bieden om projecten in het NNN te realiseren. Het verkennend natuuronderzoek geeft inzicht in de ligging van NNN-gebieden in de omgeving van het projectgebied en de noodzaak voor het doorlopen van 'nee, tenzij, procedure'. In provincie Zuid-Holland is de externe werking van het NNN niet van toepassing. Een 'nee, tenzij-toets' behoeft alleen te worden doorlopen, indien er sprake is van een RO-procedure met betrekking tot wijziging van de bestemming van het projectgebied. In het kader van een volledige afweging is het wel aan te bevelen de effecten hierop te beschrijven, indien bestemmingswijziging niet van toepassing is.

Figuur 5. Het 'nee, tenzij'-principe van het compensatiebeginsel.

4.3 Natuurnetwerk Nederland

4.3.1 Inventarisatie

Voor de inventarisatie van provinciaal beschermde gebieden is gebruik gemaakt van de interactieve kaarten van de provincie Zuid-Holland. Het dichtstbijzijnde NNN-gebied ligt op ca. 1,5 kilometer ten zuiden van het projectgebied en betreft de 'Elfenbaan', zie figuur 6. Het dichtstbijzijnde belangrijk weidevogelgebied ligt op circa 330 meter ten noorden van het projectgebied, dit betreffen de weilanden in polder Gnephoek, zie figuur 7.

Figuur 6. Ligging projectgebied t.o.v. NNN-gebieden en ecologische verbindingzone.

Figuur 7. Ligging projectgebied t.o.v. belangrijke weidevogelgebieden.

4.3.2 Analyse en toetsing effecten

Het projectgebied is niet gelegen in een NNN-gebied waardoor er geen directe effecten optreden. Indirecte effecten ('externe werking') is niet van toepassing in Zuid-Holland waardoor er geen aanvullende toetsing noodzakelijk is.

Ook is het projectgebied niet gelegen in een belangrijk weidevogelgebied waardoor directe effecten zijn uitgesloten. Indirecte effecten treden gezien de ligging van het projectgebied ook niet op. Het uitvoeren van een aanvullende effectbeoordeling is niet noodzakelijk.

4.4 Gemeentelijk beleid

Gemeente Alphen aan den Rijn heeft beleid en/of programma's die voor natuur van belang (kunnen) zijn. Zo heeft de gemeente een beleidsnotitie bomen² en een duurzaamheidsprogramma³.

In de beleidsnotitie bomen wordt ingegaan hoe de gemeente om wenst te gaan met haar huidige bomenbestand. Binnen de gemeente is er geen Algemene Plaatselijke Verordening met betrekking tot het kappen van bomen. Alleen bomen die zijn opgenomen in de lijst met beschermwaardige bomen⁴ zijn vergunningsplichtig waarbij de gekapte boom vervangen dient te worden door een nieuw exemplaar (herplantplicht).

Een onderdeel van het duurzaamheidsprogramma is geweid aan klimaatadaptatie en biodiversiteit. Hierin wordt ingegaan op de volgende vragen:

- We weten waar we richting 2050 naartoe willen koersen.
- Waar willen we staan in 2030?
- En wat willen we concreet bereiken in 2025?

De ambitie van de gemeente is om in 2050 klimaatbestendig te zijn en een diversiteit aan planten- en diersoorten te bieden.

Het voorgenomen project is niet strijdig met het bomenbeleid of het duurzaamheidsprogramma.

² Groene gemeente met Lef. Beleidsnotitie bomen 2017.

³ Duurzaamheidsprogramma 2021-2030.

⁴ Wanneer komt een boom op de 'Lijst beschermwaardige bomen Alphen aan den Rijn' te staan?

De boom moet dan voldoen aan een aantal criteria, die zijn vastgelegd in de nota beschermwaardige bomen. Een boom kan waarde hebben vanuit de volgende oogpunten:

- Esthetisch;
- Cultuurhistorisch;
- Natuurwetenschappelijk;
- Dendrologisch.

Ook zeldzame bomen, bomen op een bijzondere locatie of bomen die deel uitmaken van een groter geheel komen in aanmerking.

5. Conclusie

5.1 Wet natuurbescherming

5.1.1 Gebiedsbescherming

Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is 'De Wilck'. Dit gebied ligt op ca. 5,4 kilometer ten zuidwesten van het projectgebied. Dit Natura 2000-gebied heeft echter geen stikstofgevoelige habitats. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied met stikstofgevoelige habitats betreft 'Nieuwkoopse Plassen & De Haack'. Dit gebied ligt op ca. 8,6 kilometer ten oosten van het projectgebied.

Gezien de afstand tot de Natura 2000-gebieden, zijn negatieve effecten zoals oppervlakteverlies, geluid, beweging, etc. op de instandhoudingsdoelstellingen op voorhand uit te sluiten.

Stikstofemissie kan optreden tijdens de aanlegfase, een toename is bij de gebruiksfase uitgesloten. Deze emissie kan zich verplaatsen over grote afstand en zodoende resulteren in stikstofdeposities in Natura 2000-gebieden met stikstofgevoelige habitattypen. Een AERIUS-berekening is nodig om uitsluitel te geven over een eventuele toe- of afname aan stikstofdepositie tijdens de aanlegfase. Op basis van de resultaten van de AERIUS-berekening dient te worden bepaald of er aanvullend onderzoek naar de effecten van stikstofdepositie in de vorm van een ecologische of passende beoordeling benodigd is, of dat het project zonder aanvullend onderzoek doorgang kan vinden.

5.1.2 Soortbescherming

De werkzaamheden hebben geen negatief effect op beschermde soorten. Het uitvoeren van aanvullend onderzoek naar de aanwezigheid dan wel afwezigheid van beschermde soorten is niet noodzakelijk. Wel is het voor vleermuizen en de rugstreeppad noodzakelijk om mitigerende maatregelen te treffen. Als dit niet mogelijk is, is het uitvoeren van aanvullend onderzoek naar vleermuizen noodzakelijk.

Vleermuizen

Het is nodig om mitigerende maatregelen te treffen om verstoring (Wnb art. 3.5 lid 2) in het geval van het gebruik van (bouw)verlichting tijdens de werkzaamheden op mogelijke verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebied van vleermuizen te voorkomen. Dit kan door (bouw)verlichting niet te richten op omliggende gebouwen en groenstructuren (zoals bomenrijen en watergangen) tussen één uur voor zonsondergang en één uur na zonsopkomst in de periode maart tot en met oktober. Wanneer deze methode niet kan worden toegepast, is nader onderzoek naar verblijfplaatsen noodzakelijk en mogelijk een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming nodig. De mitigerende maatregelen dienen te worden opgenomen in een ecologisch werkprotocol.

Amfibieën

Voor de rugstreeppad dienen mitigerende maatregelen genomen te worden om te voorkomen dat het projectgebied geschikt wordt voor de rugstreeppad. Dit kan worden voorkomen door het plaatsen van een amfibieënscherm of voorkomen dat er kuilen en/of ruisporen ontstaan waarin (tijdelijk) voortplantingswater ontstaat. Indien dit gebeurd moeten de werkzaamheden

worden gestaakt en door een ecooloog worden beoordeeld. Men kan dit voorkomen door aan het eind van iedere werkdag de kuilen en rijsporen weer te egaliseren waardoor er geen plassen kunnen ontstaan. Mitigerende maatregelen moeten worden uitgewerkt in een ecologisch werkprotocol.

Werkzaamheden die in de omgeving van het water plaatsvinden dienen (vissen en amfibieën) rustig te worden opgestart zodat eventueel aanwezige dieren kunnen vluchten. Eiklonpen en/of eisnoeren van amfibieën dienen naar een geschikte locatie te worden verplaatst. De mitigerende maatregelen dienen te worden opgenomen in een ecologisch werkprotocol.

Vogels

Alle in Nederland broedende vogels zijn beschermd. De werkzaamheden dienen daarom bij voorkeur buiten het broedseizoen in de periode half juli t/m half maart plaats te vinden om verstoring te voorkomen. Indien dit niet mogelijk is, dient er eerst een broedvogelcontrole uitgevoerd te worden alvorens de werkzaamheden plaatsvinden, deze dient opnieuw uitgevoerd te worden als de werkzaamheden twee dagen stil liggen. Wanneer zeker is dat er zich geen broedende vogels binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden bevinden, kunnen werkzaamheden binnen het broedseizoen worden uitgevoerd. Mitigerende maatregelen moeten worden uitgewerkt in een ecologisch werkprotocol.

Zorgplicht

De zorgplicht is altijd van toepassing en geldt ook voor niet beschermde flora en fauna. De zorgplicht houdt in dat werkzaamheden die nadelig kunnen zijn voor dieren en planten, in redelijkheid zo veel mogelijk nalaat of maatregelen neemt om onnodige schade aan dieren en planten te voorkomen.

5.2 Natuurbeleidskaders

5.2.1 Provinciaal beleid

Het dichtstbijzijnde NNN-gebied ligt op ca. 1,5 kilometer ten zuiden van het projectgebied en betreft de 'Elfenbaan'. Het dichtstbijzijnde belangrijk weidevogelgebied ligt op circa 330 meter ten noorden van het projectgebied, dit betreffen de weilanden in polder Gnephoek.

Het projectgebied is niet gelegen in een NNN-gebied waardoor er geen directe effecten optreden. Indirecte effecten ('externe werking') is niet van toepassing in Zuid-Holland waardoor er geen aanvullende toetsing noodzakelijk is.

Ook is het projectgebied niet gelegen in een belangrijk weidevogelgebied waardoor directe effecten zijn uitgesloten. Indirecte effecten treden gezien de ligging van het projectgebied ook niet op. Het uitvoeren van een aanvullende effectbeoordeling is niet noodzakelijk.

5.2.2 Gemeentelijk beleid

Gemeente Alphen aan den Rijn heeft beleid en/of programma's die voor natuur van belang (kunnen) zijn. Zo heeft de gemeente een beleidsnotitie bomen en een duurzaamheidsprogramma. De ambitie van de gemeente is om in 2050 klimaatbestendig te zijn en een diversiteit aan planten- en diersoorten te bieden. Het voorgenomen project is niet strijdig met het bomenbeleid of het duurzaamheidsprogramma.

Bronnen

- Gemeente Alphen aan den Rijn. Duurzaamheidsprogramma 2021-2030.
Ingezien van [Duurzaamheidsprogramma 2021-2030 \(edbalphen.nl\)](https://edbalphen.nl) op 20 december 2022.
- Gemeente Alphen aan den Rijn. Gemeente met Lef. Beleidsnotitie bomen 2017.
Ingezien van [Bomenbeleid - Gemeente Alphen aan den Rijn](#) op 20 december 2022.
- Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). Uitvoerportaal. Ingezien van <https://www.ndff-ecogrid.nl/uitvoerportaal/secure/index.zul> op 20 december 2022.
- Provincie Zuid-Holland. Omgevingsverordening
- Dietz, C., O. von Helversen & D. Nill. 2011. Vleermuizen, Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika. Tirion Uitgevers BV Utrecht - Zoogdiervereniging Nijmegen.
- Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF), periode 2017-2023. Ingezien van <https://ndff-ecogrid.nl/uitvoerportaal/> op 20 december 2022.
- NDFF verspreidingsatlas. Ingezien van <https://www.verspreidingsatlas.nl/> op 20 december 2022.

Websites

SOVON	www.sovon.nl
EIS Nederland	www.eis-nederland.nl
Vlinderstichting	www.vlinderstichting.nl
RAVON	www.ravon.nl
Zoogdiervereniging	www.zoogdiervereniging.nl